

**Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Kaposvári Campus
Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet
Befektetési, Pénzügyi és Számviteli Tanszék
Pénzügy mesterképzési szak**

A Pénziránytű Alapítvány működésének oktatói tapasztalatai

Belső konzulens:	Dr Csonka Arnold egyetemi docens PhD
Belső konzulens tanszéke:	Mezőgazdasági Adatfeldolgozási és Adatelemzési Tanszék
Külső konzulens:	Dr Bareith Tibor tudományos munkatárs
Készítette:	Keczeli László

Képzési hely ¹

---

¹ SZENT ISTVÁN EGYETEM KAPOSVÁRI CAMPUS
GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR
PÉNZÜGYI ÉS SZÁMVITEL INTÉZET

Dolgozatomban azt szeretném bemutatni, hogy a Pénziránytű Alapítvány tevékenysége mennyivel segítette ezt a törekvést, hogyan segíti a kollégákat, milyen eszközökkel próbál irányt mutatni a pénzügyi világ óceánján a biztonságos hajózáshoz. Közgazdász oktatóink általános tapasztalata, hogy az iskolákban a tanulmányait megkezdő 9. osztályos diákok pénzügyi előképzettsége szinte a nullával egyenlő.

A munkámban nem a diákok oldaláról vizsgálom a pénzügyi tudatosságot, hanem a pénzügyi és vállalkozási ismereteket oktató kollégák szemszögéből. Véleményem szerint ez hiánypótló a jelenlegi pénzügyi kutatások között, mert tudomásom szerint a tanári/oktatói oldal véleményének vizsgálataival még nem foglalkoztak az Alapítvány tevékenységével kapcsolatban, inkább diák oldalról történtek felmérések. Erre egy jó példa Szőke Brigitta és Tóth Eszter Ilona 2023-as felmérése, amelyben a pénzügyi tudatosság és a pénzügyi-gazdasági ismeretek oktatásának összefüggéseit vizsgálják. (Tóth & Szőke, 2023)

Irodalmi áttekintés

Az irodalmi áttekintésben a következőket elemeztem a szakirodalom felhasználásával:

- Pénzügyi kultúra, pénzügyi tudatosság
- a pénzügyi tudatosság összetevői
- A pénzügyi tudatosság mérése
- Nemzeti stratégia a pénzügyi tudatosság irányába
- Az Alapítvány szerepe a stratégia megvalósításában

ANYAG ÉS MÓDSZER

A Pénziránytű Alapítvány 2008-as megalakulása óta rendkívül széles palettán keresztül igyekszik a hazai pénzügyi tudatosságot fejleszteni. Az OECD felmérések pénzügyi ismereteket vizsgáló felmérései alapján az ország nem teljesít rosszul, az átlag felett helyezkedünk el, jó lenne az élvonalhoz tartozni. A pénzügy más területein van még hova fejlődünk. Dolgozatomban arra keresem a választ, vajon mennyivel segítette ezeket a törekvéseket az Alapítvány.

Hipotéziseim a következők voltak:

- H1. Ma már a közgazdasági képzésbe mélyen beépült a Pénziránytű Alapítvány tevékenysége.
- H2. Az eszközpalettáról a legnagyobb arányban az on-line eszközöket használják.
- H3. Az Alapítvány tevékenysége jelentős mértékű támogatást nyújt a tanároknak, és az oktatóknak.
- H4. A pénzügyi és vállalkozási ismeretek tantárgy a pénzügyi tudatosságra kedvezően hatott.

Eredmények és értékelésük

Az adatgyűjtés befejezése után Excel formátumban letöltésre kerültek a kérdőívre adott válaszok. Ezek alapján különféle táblázatok készültek egyrészt a diagramokhoz, másrészt a különféle statisztikai vizsgálatokhoz. Ezek megtalálhatók a Statisztikai adatok.xlsx nevű táblázatban. Ahol az eredményt egy egyszerű diagram segítségével be lehet mutatni, ott ezt a módszert választottam. A statisztikai vizsgálatokhoz többféle szempont szerint csoportosítottam az adatokat, az adott eljárás használatakor erre hivatkozás történik. Mely információkra voltam kíváncsi a feldolgozás során? Elsősorban a felvetett hipotézisekre kerestem az igazolást, másrészt mennyire ismert az Alapítvány tevékenysége, az egyes

eszközök használata függ-e az adott intézmény típusától, esetleg az oktatók/tanárok nemétől, vagy életkorától? Vizsgáltam még az egyes állításokra adott válaszokat is.

A kérdőív kiértékelése

A válaszok további vizsgálatához már a kérdések elején tisztázni kellett, hogy a válaszadók ismerik-e pénziránytű hálózat működését. A kérdésre 167 válasz érkezett, 35 esetben (21%) született nemleges válasz. Ezeket a további kérdéseknél (kivéve a neme, életkora, lakhelye kérdéseket) a kérdőív már nem vizsgálja.

Vizsgálatok:

Statisztikai vizsgálatok a válaszadók neme, intézménye és az eszközhasználat esetében

Eszközönkénti vizsgálatok

Statisztikai vizsgálatok az életkor és az egyes eszközök használatának tükrében.

Statisztikai vizsgálatok a válaszadók neme, intézménye és a kérdőíven szereplő válaszok tükrében

Következtetések és javaslatok

A következtetéseket a felállított hipotézisek alapján végzem el.

H1. Ma már a közgazdasági képzésbe mélyen beépült a Pénziránytű Alapítvány tevékenysége.

A közgazdasági technikumok ágazati alapképzési időszakában (9. 10. évfolyam) a pénzügyi és vállalkozási ismeretek tárgy elsajátításához az Alapítvány által készített középiskolai tankönyvet használják, amelyek ingyenesek és már több mint 40000 példány kikerült belőle az intézményekhez. A kiküldött tankönyvek és egyéb kiadványok száma átlépte a 2700000-es példányszámot, az iskolai hálózatnak pedig több mint 570 intézmény a tagja.

A Pénz7 nevű tematikus hét, amely minden évben megrendezésre kerül, nagy népszerűségnek örvend nem csak a technikumok, hanem a gimnáziumok és általános iskolák körében is.

A kérdőívben megkérdezettek 79%-a ismeri az Alapítvány tevékenységét jellemzően az Internetről tájékozódva, vagy a kollégájától hallott róla. A megkérdezettek 21%-a nem hallott az Alapítványról, ennek okai a kérdőívben nem derülnek ki. Úgy gondolom, hogy ezen a területen van még lehetőség a terjeszkedésre és ebben nagy szerepe van és lesz a jövőben is a bázisiskolai hálózatnak, mind a tanári továbbképzések, mind pedig az általános és középiskolások pénzügyi tudatosságának elterjesztése terén.

Az előzőekben említettek alapján a H1 hipotézist elfogadjuk, vagyis a közgazdasági képzésbe már mélyen beépült a Pénziránytű Alapítvány tevékenysége.

H2. Az eszközpalettáról a legnagyobb arányban az on-line eszközöket használják.

Számomra meglepő módon még mindig a legnagyobb arányban (60,6%) a tankönyveket használják a különböző intézménytípusokban. A 67,6%-ban megjelölt Pénz7-et azért vetném el, mint legtöbbször használt eszközt, mert ez évente csak egy héten keresztül kerül megrendezésre. Bár a programjai nagyon változatosak, hiszen a témában jártas szakemberekkel találkozhatnak és beszélgethetnek a gyerekek, az év további 35 tanítási hetében nem feltétlenül a pénzügyi tudatosság a téma.

Mivel az on-line eszközök alkalmazása kisebb arányú, ezért a H2 hipotézist el kell vetni, ugyanis jelenleg az írott anyag felhasználása a legnagyobb mértékű a megkérdezettek körében. Az on-line eszközök közül a tesztek már megkérdezetteknek a 35,6%-a, míg az e-learning portált 25,8%-a használja. A tananyagfejlesztési munkának köszönhetően a portálon 2x18 órás tananyag érhető el, amely a tankönyv könnyebb és bővebb elsajátítását teszi lehetővé.

Véleményem szerint ezek a számok emelkedni fognak, ismerve a mai Z generáció és a már általános iskolás alfa generáció okoseszköz használatát és ragaszkodását hozzájuk. Ezek a fiatalok már együtt nő fel a digitális tartalmakkal, melyek nagyrészt képi megjelenítés formájában jelennek meg, ez által sokkal könnyebben fogadják be a vizuális ingereket, magyarázatokat.

H3. Az Alapítvány tevékenysége jelentős mértékű támogatást nyújt a tanároknak, oktatóknak.

A kérdőív alapján elvégzett statisztikai vizsgálatok bebizonyították, hogy az Alapítvány nagyon komolyan veszi a tanárok és az oktatók támogatását. Folyamatosan fejleszti az e-learning és on-line anyagait. Lehetőséget biztosít 40 órás akkreditált képzések elvégzésére, ehhez kiváló alapot teremt a bázisiskolai hálózat. Ebben a tevékenységében az Oktatási Hivatal is a partnerünk.

Folyamatosan közzéteszi honlapján a Pénz7 aktuális évi tananyagait, tanítási és tanulási segédleteit, valamint minta óra videófelvételét kezdő oktatók részére.

Elmondható, hogy az Alapítvány tevékenysége támogatást nyújt a tanárok és az oktatók számára, a H3-as hipotézist elfogadom.

H4. A pénzügyi és vállalkozási ismeretek tantárgy a pénzügyi tudatosságra kedvezően hatott.

Azokban az intézményekben ahol a tárgyat bevezették ott kedvezően hatott a pénzügyi tudatosságra, hiszen még csak hasonló ilyen jellegű tárgyak sincs. A saját iskolámat nézve a gazdálkodás és menedzsment ágazatosokon kívül a többi ágazatban tanulókra is kedvezően hatott, ugyanazon indokok alapján, mint az előbb említett esetben. Különösen a technikai tanulókat segítette a továbbtanulásban, illetve a vállalkozóvá válásban. (lásd 14. és 15-ös ábra) Egyértelműen pozitívak a tapasztalatok a tantárgy mindennapi életben való hasznosulása és a pénzügyi tudatosság megalapozásának területén. Magas átlagpontoszámokat kaptam (4 pont körüli értékek), magas valószínűségi értékekkel. Érdekes módon sem tárgy tanítása, sem pedig annak elsajátítása nem okozott gondot a kollégáknak. A diákok megszerették a tárgyat. (11. ábra)

A kérdőív alapján a megkérdezettek 2/3-a egyértelműen jelezte, hogy a tanulók tudatosságára kedvezően hatott. (49-49 4-es és 5-ös értékelés).

A H4 hipotézis beigazolódott, vagyis a tantárgy tanítása kedvezően hatott a tanulók pénzügyi tudatosságára.

Javaslatok

„Üzemlátogatás” címszó alatt a banki fióknak a megtekintése, illetve a banki kommunikációs kapcsolattartóknak az iskolába külső előadóként történő meghívása egy nagyon hatékony módszer lehet és egyben kettős érdek is. Egyrészt a bankoknak ügyfélszerzési cél hosszú és középtávon, másrészt pedig az oktatás szempontjából a közérthetőség mellett egy olyan gyakorlati és személyes találkozások általi információ megszerzésére és ismeretszerzésére van lehetőség, amely nem a hagyományos iskolai falak között történik. Ezáltal a fiatalok megemelkedett ingerküszöbét kihasználva fel tudja kelteni az érdeklődésüket a tantárgy iránt, ezáltal az oktatás könnyebbé válik a kollégák számára.

Ami még nagyon fontos lenne, hogy a gimnáziumokban is minél jobban beépüljön a tantárgy a mindennapokba, jelenleg ennek leginkább a humán erőforrás hiánya szab gátat. Viszont jó hír, hogy nem közgazdász kollégák is elsajátíthatják a tárgy oktatásához szükséges ismereteket, ehhez nem szükséges egy újabb diploma megszerzése. Nem mellékes az sem, hogy milyen fontos lenne a gimnáziumi tanulók pénzügyi tudatosságának fejlesztése is, hiszen az innen

kikerülők jelentős része tovább tanul és sokuk vezető beosztásba fog kerülni az évek során, sokan vállalkozóvá válnak.